



Parlamentul
Republicii Moldova

DGJ-01 nr. 481
10 decembrie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2025 (nr.358 din 04.12.2024)

Direcția generală juridică a examinat în mod prioritar proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și comunică următoarele.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fiind aprobat prin Decizia protocolară nr.49.4/2024, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit Notei de fundamentare, la baza proiectului de buget au stat perspectivele dezvoltării economice în anii 2025-2027 și obiectivele politicii fiscale și vamale pe anul 2025.

Riscul înalt de securitate în contextul regional, precum și provocările din sectorul energetic cauzate de dependența majoră de importul de gaze naturale, au determinat menținerea în continuare a nivelului înalt al deficitului, cu derogare de la regula generală, stabilită în art. 15 alin. (1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. În aceste condiții, la estimarea nivelului soldului bugetului public național (deficit) pentru anul 2025 au fost aplicate prevederile alin. (3) lit. a) a aceluiași articol, care admit derogarea de la regula bugetar-fiscală în caz de situații excepționale care pun în pericol securitatea națională.

Bugetul pentru anul 2025 este orientat către consolidarea fiscală, cu un accent pe menținerea stabilității macroeconomice. Investițiile în infrastructura, educație și sănătate vor continua să fie prioritare. În același timp, prioritățile Guvernului vor fi focusate pe asigurarea securității energetice a țării, finanțarea măsurilor economice și sociale anti-criză, protecția socială a populației.

3. Potrivit art.47 alin.(1) lit.d) și lit.e) din Legea nr.181/2014, Guvernul aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare pe anul următor – până la 15 octombrie, iar Parlamentul urmează să adopte legile bugetare anuale pe anul următor – până la 1 decembrie.

Proiectul de lege a bugetului de stat pentru anul 2025 a fost înregistrat în Parlament la data de 04 decembrie, cu depășirea termenului stabilit de lege. Faptul dat generează dificultăți în respectarea procedurii legislative de examinare a proiectelor de

legi bugetare pentru anul următor, prin reducerea termenelor destinate etapelor de examinare, ținând cont de obligativitatea de avizare a amendamentelor înaintate la proiectul de lege, respectiv de către Guvern.

II. Obiecții de ordin tehnico-juridic și redacțional

1. Alin.(1) art.10 din proiectul supus avizării stabilește pentru anul 2025 valoarea de referință în mărime de 2200 de lei.

Alin.(2) al art.10, prin derogare de la prevederile alin.(1), stabilește valori de referință diferite aplicabile unor categorii de subiecți ai sistemului *unitar* de salarizare din sectorul bugetar, unele valori fiind prevăzute în mărime dublă față de altele, contrar conceptului și denumirii legii.

În acest sens, este de menționat Hotărârea Curții Constituționale nr.25/2014 privind controlul constituționalității unor prevederi ale Legii nr.146/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (salarizarea funcționarilor publici din cadrul instanțelor judecătorești și a judecătorilor (Sesizarea nr.52a/2014). Prin hotărârea sa, Curtea a reținut că discrepanța dintre nivelul de salarizare a colaboratorilor care contribuie la exercitarea puterii judecătorești în raport cu colaboratorii care contribuie la exercitarea puterii legislative și celei executive constituie un factor discriminatoriu și, în final, un factor dezechilibrant între puterile statului.

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr.27/2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea a menționat că **salarizarea diferită pentru exercitarea unor atribuții identice sau similare după complexitate între autorități poziționate pe aceeași scară în ierarhia instituțională a puterilor în stat urmează a fi calificată ca un tratament discriminatoriu.**

2. Cu referire la art.3 lit.c) din proiect, este de menționat că legislația în vigoare nu conține prevederi privind crearea și finanțarea Fondului de atenuare a riscurilor bugetare. Guvernul poate stabili modul de repartizare a alocațiilor bugetare în fondul respectiv doar având la bază prevederile legale privind crearea fondului.

3. Menționăm că la art.4 alin.(1) lit.b), nu este clar textul "inclusiv pentru asigurarea unor categorii de persoane conform legislației". Norma are un caracter coruptibil și ambiguu și poate crea diferite situații necontrolate în practică, prin urmare textul "unor categorii de persoane" urmează a fi concretizat.

4. Art.6, în dispoziția alin.(1), după cuvântul "mijloace" se va introduce cuvântul "financiare".

5. La art.9 alin.(2) textul "li se dau" se va substitui cu textul "li se transmit" într-o corespundere cu legislația în vigoare.

6. La examinarea proiectului de lege în lectura a doua, se va ține cont de prevederile art.131 din Constituție, Hotărârile Curții Constituționale nr.19/1999 și nr.29/2001, precum și alin.(2)-(6) ale art.58 din Regulamentul Parlamentului, privind existența avizului pozitiv al Guvernului la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, drept condiție obligatorie pentru adoptarea acestora de Parlament.

 **Tatiana MALAI,**
Șef adjunct Direcție generală